

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administraciji) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vrednilitvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 176.

V Ljubljani, v sobota 3. avgusta 1889.

Letnik XVII.

Koroške razmere.

Tovarnar Maks vitez Moro v Vetrinji na Koroškem je bil nedavno odlikovan od presvetlega cesarja s komturnim križcem Fran Josipovega reda. Minolo nedeljo mu je ekscelencija gospod deželni predsednik koroški slovesno izročil visoki red. Navzočni so bili sorodniki in prijatelji, knez Rosenberg, baron Ramberg, sekcijski načelnik pl. Szögyény-Marich, predsednik deželnemu nad-sodišču vitez Waser.

Nj. ekscelencija gospod deželni predsednik je nagovoril odlikovance z daljšim nagovorom, iz katerega povzamemo za nas važne stavke v sloven-skem prevodu po nemškem izvirniku „Klagenfurter Zeitung“:

„Danes sem prišel v Vašo hišo, da Vam iz-ročim Najvišje odlikovanje presvetlega cesarja v pri-znanje Vaših zaslug za pospeševanje domače in-dustrije.

Ni še dolgo, ko se je v tej dvorani zbrala od-lična družba, kakor danes. Bila je stoletnica Vaše hiše. Govornik je tedaj povdarjal, da so že 100 let tako lepe in vzorne razmere med lastniki in vodji tovarn in delavci, ki so Vam zvesto udani, ker je družina pl. Moro že od nekdaj sama to storila za delavce, kar postava ukazuje.

Dvoje vprašanj danes giblje duhove: socijalno in narodnostno vprašanje, in žal da njun vpliv na razmere življenja ni povsod blažilen, ker večkrat sta v žalostnem nasprotju z velikimi interesi kulture.

Velika fraza „enakost“ ni ljudi zjediniła, temveč ločila. Ljudje niso „enaki“ postali! Vsaka mati spozna na svojih otrocih razloček v nadarjenosti, in tako je v večji meri pri človeštvu.

Ko bi danes dognali „enakost“, v kratkem zopet poneha, ker odločila bi zopet večja moč duha in volje. Za delavce se mora skrbeti. To se je tukaj že

davno zgodilo, odtod ona udanost, katero smo opa-zovali minolo leto.

Toda tudi narodnostno vprašanje giblje duhove, in tudi to ne povsod na korist človeštva, niti ožjih krogov. Brez dvoma temu vprašanju mnogi pripisujejo veliko važnost, nasledek temu pa je večkrat zastajanje na poti do prave omike.

Sicer se mora narodnostnim za-htevam ustreči po meri njihove kul-turne važnosti; ta mera pa ima brez dvoma svoje meje v bistvu vse kulture. Kar ustvari lepega in velikega, tega ne storé z jezikom, temveč z mislimi in čustvi, katerih delovanje ne sme omejevati pretirana ljubezen do premenljivih oblik jezikovnih iz-razov. Tudi v tem oziru so bile v Ve-trinji vedno lepe razmere, kakor na srečo v vsi deželi.

Na mnogoštevilnih popotovanjih po deželi nisem imel prilike, da bi bil slišal take želje, kakoršne večkrat od zunaj nosijo v deželo. Slovensko prebivalstvo v de-želi si je v svesti, da je navezano na Nemce in hoče s temi v miru živeti. To je tudi tukaj v Vetrinji in družina Moro je veliko k temu pripomogla, da je tako... Želim, da bi bil tudi v narodnostnem oziru vedno mir, da bi se veje nemškega hrastainslovan-ske lipe združile v širokostreho, pod katero naj bi oba naroda srečno sku-paj živela... Odlikovancev brat Leopold pl. Moro je pozneje napil ekscelenciji deželnemu predsedniku ter rekel med drugim:

„Na Koroškem je mir, akoravno — in rečem to ne gledé na grajo ali hvalo — so se brezvestno trudili, da bi zanesli narodnostni prepir v deželo; da se je ohranila ta mir, pomagala nam je de-

želna vlada koroška, pomagal nam je njen načelnik.“

Difficile est satiram non scribere, vendar ne smemo pisati komentarja. Gospodje slovenski državni poslanci, sedaj veste, kdo kali mir na Koroškem!

Umazano podjetništvo.

II.

Tako so pred nekim časom višji gospodje, kakor se nam je poročalo iz Zagorja, sestavili med seboj nova pravila. Iste podpisali so vodja iz Zagorja, ravnatelj iz Trbovelj in montanistiški načelnik. Ta pravila ničesa ne obsejajo o izboljšani plač delavcem ali skrajšanji delavne dóbe, pač pa v njih igrajo glavno ulogo: premnoge kazni v denarjih ali glóbe! Kar se torej delavcu dá z jedno roko, jemlje se mu z drugo zopet nazaj. Kaj čuda, da delavec iz take tovarne in delovršbene pi-sarne često odhaja s kletvino in zabavljanjem ter postane prava furija. In zakaj? Delo podjetnikov je, da delavcem dajejo najnižjo plačo, od koje mu še živeti ni — naši premogokópi ne dobé denarja v roke po cele mesece — potem pa še odtegljaji v glóbah!

Nadzornik pri tako umazanem podjetništvu je samo zavoljo tega tú, da delavcem med tednom na-maže prav veliko kaznij. Vestni in človekoljubni tovarnar gotovo raje vidi, da tedenski seznam kar móči kaže najmanj denarnih kaznij, ker je uverjen, da delavci delajo radi in marljivo; nasprotno pa bi umazani podjetnik rad imel mnogo dela, dal pa zánj — malo!

Vsled postav vseh krščanskih narodov in tudi vsled sodne prakse namenjene in podeljene imajo biti v obče denarne kazni dobrodelnim namenom, torej v tem slučaju bratovski zakladnici za slučaj bolezni, smrti itd. Kdo pa te glóbe zapisuje, kdo jih v dan izplačevanja mezde zaračunava, in sploh: kam pa se odvajajo? In tako se pišejo denarne

LISTEK.

Ivan Kukuljević-Sakcinski.

Danes so v Zagrebu pokopali telesne ostanke odličnega Jugoslavana Ivana Kukuljevića-Sakcinskega. Bil je umirovljeni veliki župan zagrebski, predsednik „Matice Hrvatske“ in „Hrvat-skog arheološkičkog društva“, komandér ruskega reda sv. Vladimira, častni član „Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti“, vseučilišč v Kijevu in Har-kovu, dopisujoči član akademije nauk v Petro-gradu, akademije krisitov v Rimu, akademije v Pešti in Krakovem, v Kodanju, učenega društva v Belemgradu, častni meščan zagrebski in oseški itd.

Rodil se je dné 29. maja 1816 v Varaždinu od očeta Antona in matere Antonije, rojene Laba-ševe. Oče je bil kr. svetovalec in je v ogerskem zboru v Požunu leta 1825—1836 in v Zagrebu od-ločno branil pravice hrvatskega naroda in svetoval, naj se uvede hrvatski jezik. Ivan je bil vreden sin svojega očeta Antona.

Šolal se je Ivan v Zagrebu v plemenitaškem zavodu. Letá 1833 je stopil v vojaško službo ter do leta 1840 služil v ogerski gardi na Dunaji, pozneje kot nadporočnik v ogersko-slovaškem polku v Italiji. Narodni duh je tedaj prošinjal tudi hrvatske

vojake. Leta 1842 je izstopil iz vojske ter se vrnil v milo mu domovino, kjer je bil najprvo mali sodec, 1845 okrajni sodec v varaždinski županiji, 1848 de-želni arhivar. To leto je bil izbran z Gajem in Vranićanijem v odbor, ki je imel braniti domo-vino proti neprijateljem. Prva naloga odboru je bila, da dobi domovini človeka, ki bi s svojo des-nico mogel braniti deželo in pomiriti duhove. V to svrho so sklicali ono nepozabno skupščino, v kateri so dné 13. marca 1848 izvolili neumrlega Jela-čiča za bana. Na to izvolitev je Kukuljević največ vplival s svojo nenavadno zgovornostjo. Kukuljević je bil z Gajem in Vranićanijem tudi na čelu oni deputaciji, ki je šla na Dunaj prosit cesarja Ferdinanda, da potrdi izvolitev.

Leta 1848 je v tedanjih novinah „Slavenskem Jugu“ pozval Slované na kongres v Prago. Ker je spoznal, da more med Hrvati in Madjari le meč odločiti, šel je kot narodni odposlanec v Kar-lovce in Beligrad k srbskemu knezu, da zjedini Srbe in Hrvate proti skupnemu dušmanu, kar se mu je posrečilo. Ko se je vrnil v Zagreb, bil je izbran za sekcijskega načelnika za pouk pri ban-skem svetu.

Isto leto je bil Kukuljević v varaždinski župa-niji izvoljen v deželni zbor ter bil s tremi poslanci poslan v ustavodajalni državni zbor na Dunaj. Po-

zneje ga je ban Jelačić poslal k Radeckemu v Mi-lan, kjer je dobil 100.000 gld. in 7000 pušk.

Leta 1850 je Ivan Kukuljević odložil poslaniško čast, ker se je uveril, da tedanja avstrijska politika dela proti njegovim težnjam in željam, ter se je od onega časa do 1861. leta bavil le s slovstvom. To leto ga je presvetli cesar imenoval za velikega žu-pana zagrebske županije. Ta posel je vestno in uzorno opravljal do srede leta 1867.

Zaradi velikih zaslug ga je cesar imenoval leta 1866 namestnika banske časti. Koncem leta 1867 pa je bil pod banom Rauchom umirovljen po triintridesetletnem službovanji s tako pičlo pokoj-nino, da je moral prodati svoje posestvo, krasni Tonimir, in svojo z velikimi troški in trudom se-stavljeno jugoslovansko knjižnico.

Iz teh kratkih črtic čitatelji razvidijo, da je s smrtjo Ivana Kukuljevića Hrvate zadela velika iz-guba. Pokojnik pa ni bil le kot politik odličen, duhovit in miren mož, temveč je tudi kot pisatelj delal narodu veliko čast in korist.

V Gajevi „Danici“ je priobčil svoje pesmi. Njegov junaški igrokaz „Juran i Sofija“ pred-stavljaj se je na zagrebskem odru mnogokrat z naj-boljšim vspehom. Leta 1842 je napisal zgodovinsko dramo „Štjepko Šubić“, od leta 1842—1847 tiskala so se njegova „Različita djela“ v štirih zvez-

kazni ves ljubi božji dan, in čuda ni potem, če delavci ravnatelje in gospodarje glasno kolnejo. Mi vémo o slučajih, da se je delavcem za jeden teden od mezde v znesku 2 gld. 40 kr. odtegnilo 1 gld. 60 kr. v denarnih kaznih! Ko bi tak umazani podjetnik rekel: Dam ti mezde na dan 15—20 kr., gotovo ne bo šla živa duša k njemu; če pa reče da dá 40 kr., zato mu pa tudi dobro tretjino odtegne na glóbah, presega to že skrajno mejo!

V tovarnah in premogokopnih podjetjih se te glóbe vestno odvajajo v delavske zakladnice, toda v umazanih tovarnah, sam Bog vé kam, toliko samo se vé, da v delavske zakladnice — ne! Sploh pa to delavci javno pripovedujejo in povedó to, če treba, umazanemu podjetniku, ravnateljem v oči, da so njih žepi že dosti globoki. Nadzornik, ki zapisuje na gospodovo povelje denarne kazni, kar móči največ, stoji k njemu v službenem razmerji. On ga torej ne smé kontrolovati. Na tako umazano počenjanje bi se moralo strogo gledati in osebno, da se glóbe odvajajo iz delavskih žuljev tudi na korist delavcem. Sedanje nadziranje je v tem oziru nedostavno.

V zakonu bi moralo pač določeno biti, v kakih slučajih se smé glóba nalágati delavcem na mezdo in kdo ima o tem razsojevati. Kjer je človekoljuben nadzornik, ondi to še gré. Žal, da je tudi mnogo taci, ki se hoté prikupiti svojemu gospodu, ki se gori prilizujejo, doli pa tiranizujejo. Toda so tudi taki nadzorniki, ki s temi glóbamí delajo najgnusnejšo „kupčijo“ ter jemljó od delavcev nagrade in darila, da, kaj čisto se pripeti, da se te glóbe nalágajo najraje brazgotinastemu upalemu obličju; nasprotno pa mlado in nežnoličice uživa izredno svobodo in največjo obzirnost. Toda tú smo prišli do nekega poglavja, koje delavstvo demoralizuje še huje drugim načinom, nego pa glóbe, kar pa pride še na vrsto.

Našteli smo tú glavne vzroke kranjsko-štirskega štrajka, a k temu bi še ne bilo prišlo zaradi odiranja in stiskanja, ko bi se zraven ne bi bili pridružili neki pojavi, v kojih se delavstvo po malih in velikih tovarnah sistematično vzgojuje.

Ako hočemo torej z svojega stališča delavstvo, ki ni še z brezbožnimi in krivimi nauki ostrupljeno, ohraniti, moramo nánj vplivati v dvojni smeri, in sicer: koristi njegove in zadeve odločno braniti pred oderanjem kapitalizma, kar je dolžnost postavodajalčeva, in kar se je pri nas, vsaj v Ljubljani, nekaj v tem oziru zgodilo. Eno reč imamo na srci, in to je: eksekutiva — tovarniški ali obrtni nadzorniki — ne izvršujejo povsodi svoje dolžnosti. V tem oziru so nam delavci pripovedovali v nebo upijoče slučaje. Tako na pr. nismo še nikjer čitali ali slišali, da bi bil prišel na lice mesta štrajkujočega svojega okraja obrtni nadzornik gosp. dr. Pogačnik. Kako bi bilo to prospešno, ko bi zakonodajalec jednako sledil izvršitelju zakona — eksekutiva!

Odločna obramba opravičenih delavskih zahtev bode pa tudi sama po sebi gladila pot verskemu čutu v srce delavčevu. Krščanska načela oživljati in krepiti med delavci, to je dolžnost sv. cerkve. Kdor

kih. Leta 1843 je na svoje troške izdal staro dubrovnisko pesem: „Trublja slovinska od Menčetića“, leta 1844 pa: „Malo zrcalo naroda slavjanskega“.

Pozneje je zasnoval „Društvo za jugoslavensku povjestnicu“, kateremu je bil izbran za predsednika in vrednika društvenemu listu „Arkivu“. Ko ne bi bil Kukuljević družega storil, kakor da je oživil zgodovinsko društvo in toliko storil za hrvatsko zgodovino, moral bi mu narod na veke biti hvaležen. A storil je še mnogo več. Od leta 1850 pa do 1861. leta je napisal devetnajst knjig in raznih razprav, životopisov itd. Nekatera večja njegova dela so občenega pomena slovanskega, pa tudi gledé jezika staroslovenskega; najznamenitejša so: „Iura regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae“, „Bibliografija Hrvatska“, „Slovník umjetnikah jugoslavenskih“, „Monumenta historica Slavorum meridionalium“ itd. Poleg tega je napisal dolgo vrsto daljših in krajših člankov v razne hrvatske časopise. Ravno sedaj se tiska najnovejše njegovo delo, namreč zbirka napisov na spomenikih po Hrvatski in Slavoniji.

Njegove zasluge na književnem polji cené povsod tudi izvan hrvatske zemlje. Toliko v spomin vrlému hrvatskemu rodoljubu, čegar ime bode slovelo na veke.

Po „Obzoru“ priobčil Tihomil.

pa dandanes to hoče, mora se predvsem ne samo poganjati za njegove dušne koristi, temveč tudi gmotne, on mora biti branitelj in varuh njegovih pravic. To je edino prava pot do njegovega srca, ker so sicer najboljši postave navadno na — papirji.

Cerkev je nekdanj ustanavljala posebne notarje, ki so pomagali brezplačno siromaštva in ubožstva prepire pri sodišču reševati in razsojati. Dandanes je to notarstvo prazen naslov za človeško nečimurnost. Ako dovolijo najhujšemu lopovu pred sodiščem brezplačnega zagovornika, delavstvo tembolj zasluži, da ima pred javnim mnenjem svoje odveto, zastopnike ali beležnike, na imenu pač ni dosti ležeče. S to našo izjavo smo vsaj nekoliko storili svojo dolžnost v zadevi kranjsko-štirskih trpinov, kajti glavni korak v dosego njih namena je: da možato zagovarjamo njih pravice!

Aforizmi o bojih med narodi.

IV.

Nasprotni verski nagibi so ločili Nemce po rodu enake v sovražne stranke. To nasprotje je raslo toliko bolj, kolikor večji in določnejši je bil verski razkol.

Leta 1530 so prinesli že luteranci na državni zbor v Augsburg svojo „confessio Augustana“. Ta spis je bil sicer bolj zmeren, vendar poln napak, in navstale so dolge obravnave s protestanti v dosego sporazumljenja, pa zamán. K sklepu cesar zapové, da ima ostati v verskih zadevah vse pri starem, kar pa so storili protestantje škode cerkvam, samostanom itd., morajo povrniti.

Temu povelju se uprejo protestantski knezi in sklenejo šmalkaldsko zvezo (1531), v katero sprejmejo tudi luteranska mesta. Sad se je kmalu pokazal. Turki navalijo na cesarske dežele in protestantje niso hoteli cesarju poslati pomoči proti Turkom drugače, kakor če jim dá vso prostost v reformovanju.

Tukaj se prav jasno kaže, da stopi vse nazaj pred verskim nagibom. Protestantje so pozabili na svoje dolžnosti, na zvestobo do cesarja in domovine, na svoj narod, in so videli samo svoje luteranstvo, in da so to branili, niso bali se skrivaj pogajati s Francozi in Angleži, ki niso bili prijatelji cesarstva rimskega.

Vse to je prignalo slednjič katoliške kneze do tega, da so sklenili med seboj zvezo v obrambo katoliške vere in cerkve. Protestantje so delovali silovito in krivično zoper cerkveno in samostansko premoženje, in vse jim je bilo prav zaradi nove vere. Ko so se katoličani pritoževali pri državni sodnji o storjenih krivicah, protestantje niso hoteli priznati razsodbe, češ, da so spovedniki nespособni, ker niso prave — luteranske vere.

Cesar in papež sta si prizadevala na vso moč, da bi se zmešnjava poravnala, mir povrnil, pa bilo je nemogoče, ker so bili protestantje že tako zagriženi, da niso hoteli o koncilju ničesar slišati, in s katoliki, katere so kar „pagane“ imenovali, ne več občeovati. Ker pa so v imenu nove vere vedno huje stiskali in ropali katoliško premoženje, je prišlo do vojske šmalkaldske, kjer so bili premagani puntarski luteranski knezi in stanovi pri Mühlbergu leta 1547.

Tudi ta boj se je izvil iz verskih nagibov. Zdaj sklenejo luteranski knezi s francoskim kraljem skrivno pogodbo, v kateri mu obljubijo odstopiti nekaj nemških mest za plačilo, če napade cesarja in pomaga protestantom. To se je res zgodilo. Francozje od ene strani, luteranski knezi od druge, razdenejo cesarstvo.

Tukaj občudujmo moč nagibov. Nemški knezi obljubijo sovražnemu kralju nemška mesta, če se hoče vojskovati zoper nemško cesarstvo in prelivati nemško kri in pustošiti nemške pokrajine.

„Kje je nevarnost?“ bi bil pisal takrat kakov list, ko bi bil izhajal na Nemškem.

Katoliki niso bili puntarski, pač pa luteranci. To reformatorsko gibanje je prihajalo vedno bolj silno in nevarno in dalo se je že spoznati, da mora priti do strašne bratovske vojske.

Na prigovarjanje francoskega kralja Henrika IV. so stopili protestantje v „protestantsko unijo“, katoliki pa v „sveto ligo“. Vse se je oboroževalo, vse gibalo in pripravljalo na boj, in kakošen je bil ta motiv? Verski motiv je bil.

Mali povod je bil zadosten, da se je unela strahovita tridesetletna vojska.

Na Češkem se je zanetila prva iskra, ki je vplamtela v mogočen požar.

Čehi še Husovih ran niso preboleli, in že pride luteranska kuga. Protestantizem se je bil močno razširil in protestantje niso nehali, dokler jim cesar Rudolf II. ni dal velikih pravic. To jim ni bilo dosti, za-se so uporabljali cesarsko pismo. Katolikom enakih pravic niso hoteli pripoznati. Tako je razprtija rasla in prišlo je do boja.

Grof Thurn napade 23. maja 1618 kraljevi grad v Pragi, vrže cesarska namestnika skozi okno in ustavi puntarsko vladu. Puntarje je podpirala nemška protestantska unija, Ferdinand II. pa ligo. Ker so luteranski Čehi si izvolili nemškega kneza Friderika V. za kralja proti Ferdinandu, unel se je boj in v bitvi na Beli gori (8. novembra 1620) zmaga Ferdinand II. in stvar katoliška. Protestantje pa niso mirovali. Spravili so v boj zoper cesarja vse sosedne vladarje in tako prav jasno dokazali, da nima narodna zavest toliko moči, da bi mogla premagati le verske napačne ideje; kako torej naj se klanja prava vera krivim narodnostnim zahtevam?

Po dolgem boju, grozni revščini so napravili mir westfalski (1648).

Po strašnem boju utrujeni so Nemci nekoliko let bolj mirovali, vendar se je videlo, da se te dve ideje — katoliška in luteranska — ne daste zjediniti. Če tudi bolj mirno in nevidno, se je razkol utrjeval in ustanovil. Cesarstvo razdeljeno je pešalo in je le senca nekdanje slave ostala.

Med luteranskimi knezi najmogočnejši Friderik iz Brandenburga si leta 1701 privzame kraljev naslov in krono in od tačas je Pruska vsprejela za vodilno idejo protestantizem kot bojni motiv proti cesarju kot katoliškemu, in leta 1870 vidimo to idejo na vrhuncu.

Prusija je premagala katoliško Francijo, nemški knezi so ponudili pruskemu kralju Viljemu cesarsko krono in tako je nastopilo na Nemškem po doslednjem boju namesto starega rimsko-nemškega cesarstva s katoliško idejo, novo nemško cesarstvo s protestantom-vladarjem.

Tukaj moramo pripoznati, da je propala katoliška in zmagala krivoverska ideja.

Ako gibanje v novem nemškem cesarstvu pregledujemo, je sicer mnogovrstno, a priznati moramo, da je boj med katoliškim središčem in protestantsko vladu najbolj zanimiv in najbolj globoko sega med narod.

Tako so torej versko-politični motivi vedno delavni in največkrat vodilni in določilni bili v zgodovini nemškega naroda. V naših dneh ima narodna ideja pač veliko moč, a verske ideje po našem mnenji še ni prekosila in je ne bo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Notranje dežele.

Skoraj vsi dunajski listi se bavijo z *razpustitvijo „šulferajna za Nemce“*. „Fremdenblatt“ pravi: Od Schönererja ustanovljeno društvo je posebno v svojih podružnicah agitovalo v smislu ustanoviteljevem — to je za protizidovstvo in nepokvarjeno nemštvo. „Deutsches Volksblatt“ je bil zaplenjen zaradi članka, ki je razpravljal to zadevo. V dotičnem članku je bilo tudi povedano, da vladni dekret zaukazuje tudi konfiskacijo društvenega premoženja.

„Opavski Tednik“ piše o novem *šlezijem* deželnem predsedniku pl. Jäger-ju: „Imenovanje novega šlezijskega deželnega predsednika, ki je sploh znan kot mož pravice, vzoren, nepristransk in odločen uradnik, navdaja nas z nado, da bodeta tudi pri nas v Šleziji zmagali pravo in pravica.“

Starčevićanski klub je sklenil, da bo od slej namesto prepovedane „Hrvatske“ izdajal nov list z naslovom „Hrvat“.

Vnanje države.

„Osservatore Romano“ objavlja članek pod naslovom „Odkrita zarota“, iz katerega posnamemo le nastopne stavke: „Po znamenitem nagovoru papeža *Leona XIII.*, ki je bil povod najraznejšim časnikarskim izmišljijam, raztrosila se je po širokem svetu tudi vest o zaroti mej sv. Očetom in Francijo. Papež naj bi bil zapustil Rim ter se nastanil v kakem francoskem mestu, Francija pa bi bila porabila to priliko ter napovedala Italiji vojsko. Toda zvedelo se je sedaj, da ima ta bedasta novica svoj prvotni izvir v italijanskih vladnih krogih samih. Italijanski prostozidarji, na čelu jim Crispi, so hoteli

(Dalje v prilogi.)

imeti povod za blokiranje Vatikana. Prašamo: Ali je načelniku kake vlade dovoljeno, da takó zlorabi zaupanje in lahkomišljenost drugih z namenom, da bi nahujskal javno mnenje zoper častitljive naprave? Ali ni pomislil, kakó lahko bi vsled tega druhal, katere se ne manjka v Italiji, zdijala zoper Vatikan, kakó s tem lahko zaneti sovraštvo mej narodí, upiha krvav boj. Kdo bi potem branil načelnika cerkve, kdo, prašamo, bi potem pozval prvega ministra pred sodišče, da bi zagovarjal svoje nesramno postopanje?

Posvetovanje bivšega *srbskega* kralja Milana v Vranji z Ristićem je končano. Sklenila sta soglasno z Belimarkovićem, Gruićem in Tavšanovićem, da se morajo sestanki mladega kralja z materjo Natalijo toliko časa vršiti v inozemstvu, dokler ne bodo Natalijo tikoče se zadeve konečno vravnane. Kralj Milan, regent Belimarković in ministra Gruić in Tavšanović so se včeraj povrnil v Belgrad.

Iz *bolgarske* prestolnice se javlja: Ker steyrska tovarna za izdelovanje orožja ne more od bolgarske vlade naročenih pušk izgotoviti pred mesecem avgustom prihodnjega leta, sklenila je sofijska vlada, da bo nakupila 30.000 Verdanovih pušk v Rusiji. Ruska vlada v tem oziru ne dela nobenih ovir.

Ruski vladni krogi jako nezaupno sodijo o bivanji kralja Milana v Belemgradu. Pravijo, da bi vsako posredovanje Milanovo v razvoj srbskih zadev ne imelo samó slabih posledic za Srbijo, marveč bi celó proizvalo nevarnost za splošnji evropski mir. Vstajno gibanje na Kreti se ostro obsoja v Peterburgu, izreka pa priznanje vzornemu postopanju Grške v tem oziru. — Ruska vlada je nemški uradno naznanila prihod carjev v Berlin; dan prihoda še ni znan, a najbrže se bo to zgodilo koncem avgusta.

Nemški cesar Viljem je na poti v Anglijo da uradno obišče svojo staro mater. Ta sestanek ni političnega pomena, marveč je strogo zaseben. Tudi se niti v Nemčiji niti v Angliji ne tolmači posebno dobrohotno v javnem mnenju. Znano je, da je kraljica Viktorija jako težko prenašala razne žalitve, katere je morala pretrpeti njena hči. Mej londonskim in berlinskim dvorom je zaradi tega še dandanes napetost; Viktorija skoraj gotovo ne bo z lahkim sreem pokazala svojemu vnuku prijaznega lica. Kakor rečeno, sestanek ta je brez vsakega pomena, tem bolj, ker na angleško zunanjo politiko nima kraljica skoraj nobenega vpliva.

Popolni izid volitev *francoskih* generalnih svetnikov je sedaj razven ožjih volitev znan. Republikanci so imeli dosedaj 972 mandatov, obdržali so jih pa samo 752; monarhični sedeži so se pomnožili od 450 na 512. Vsega skupaj je bilo dva milijona glasov oddanih; temu nasproti se mora pri zborničnih volitvah računati s sedmimi milijoni glasov. Prihodnje volitve, ki se bodo najbrže že dné 25. t. m. vršile, se ne morejo po izidu sedanjih volitev soditi, ker pri onih mnogo bolj odločuje množina prebivalstva in nimajo tolike veljave krajevni oziri. — Boulanger se v novem manifestu zahvaljuje svojim volilecem ter pravi, če ni bil vspeh popoln, kriva je temu le malomeščanska častilakomnost. Pričakuje pa z zaupanjem izid postavodajnih volitev. Ob enem je naznanil, da odstopi kot kandidat pri ožjih volitvah v nadi, da se bo s svojimi nasprotniki že še srečal pri volitvah za zbornico. Nasproti očitaniu, da je Boulanger kot vojni minister izneveril 30.000 frankov, objavlja „Intransigent“ pobotnice neke neznane osebe v znesku 32.000 frankov, katere je bajé porabila za razne poizvedovalne posle v Nemčiji.

Kretski narodni shod je pozval vse panhelence, naj ga podpirajo v uresničevanju narodnih teženj; ta poziv je vzbudil živahno gibanje na Grškem. Nekateri grški listi svetujejo, naj se poizvedó sredstva, kakó bi se mogli podpirati Krečanje. — Nemčija in Avstrija ne bodeta poslali posebnih ladij na Kreto v varstvo svojih podanikov, ker je ta posel prevzela tudi za Nemece in Avstrijane italijanska oklopnica „Stromboli“.

Izvirni dopisi.

Iz *Leskóvca*, dné 1. avgusta. Petindvajsetletnico mašništva praznovali so pri nas dné 30. julija gospodje ljubljanske škofije, kateri so bili dovršili svoje gimnazijske študije l. 1860., bogoslovske pa l. 1864. ter bili večinoma istega leta posvečeni v mašnike. Izvzemši gospodov dr. Stanonika in prof. Smrekarja, katera je zadržala huda bolehnost, zbrali so se z vštetim našim g. dekanom dr. Sterbencem deseteri drugi gospodje.

Cerkvena slovesnost vršila se je po navadnem vsporodu. Omeniti je le toliko, da je daroval mrtvaško mašo za umrle štiri duhovnike-sošolce trnovski dekan g. Vesel. Ob 10. uri govoril je jubilentom-sošolcem č. gosp. Ivan Tomažič. Potem je med azistencijo vseh sošolcev veliko mašo daroval g. dekan dr. Sterbenc, katerej je sledila zahvalna pesem. Po dokončanem cerkvenem opraviu dali so se gospodje jubilantje fotografovati. Pri zmernem obedu radovali so se gospodje prav po bratovsko. Da so se

vršile napitnice, razume se itak; prva veljala je sv. Očetu, presvetlemu cesarju in prevzv. knezoškofu. Kakor med slovesno službo božjo tako tudi med napitnicami gromeli so topiči. Med obedom došlo je mnogo telegramov, dan prej in isti dan tudi veliko število pismenih čestitek.

Žal, da so prijetne ure le prehitro minule, nekateri gospodje ostavili so gostoljubno hišo našega g. dekana še tisti dan, drugi pa odrinili so prihodnji dan. Sklenjeno je bilo, da se čez pet let snidejo spet pri katerem součencu.

Dnevne novice.

(V učiteljski nadaljevalni kurz na Grmu) so bili sprejeti gg. učitelji: Jan Rudolf v Vrbačah; Fr. Golmajer v Loškem potoku; Iv. Raktelj pri sv. Gregorji; Fran Medič v Leskovcu; Ivan Kuhar v Trbojah; Ivan Bajec v Polhovem gradu; Fr. Črnagoj v Šmartinem pod Šmarno goro; Henrik Podkrajšek v Radovljici; J. Reich na Vinici; Fr. Gregorač v Metliki; Fr. Galé v Šiški; Janko Likar v Šent-Jurji pri Izlakah; J. Wohine v Kresnicah; Henrik Likar v Grahovem in Josip Petkovšek v Godoviči.

(O delavskem štrajku) se poroča: V Trbovljah je šlo včeraj na delo 164, v Hrastniku 23 delavcev. — Včeraj zjutraj se je pripeljal pristav okrožnega sodišča Martinak, ki vodi preiskavo; v Trbovljah je zaslíhal več prič. Mnogo priprtih so izpustili. — V Zagorji je mir, a delavci še vedno štrajkajo.

(Poročil) se je dné 31. julija na Vel. Dolini gosp. Ivan Lončar, c. kr. davčni nadzornik iz Krškega, z gospodičino Lavoslavo Hribarjevo iz Jesenice.

(Novo sv. mašo) bode daroval jutri ob 9. uri pri sv. Jakobu v Ljubljani č. g. Ludovik Siffrer. Slavnostni govornik bode domači gospod župnik.

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) priredila bode jutri izlet v Bled. V Lescah bode sv. maša, v Bledu pa skupno kosilo in razvedrilo po Jezeru.

(Na Koslerjevem vrtu) bode jutri pirotehnik Süßbauer zažgal velik umetelni ogenj. Svirala bode godba pešpolka št. 17. Začetek godbi ob 4. uri, umetelnemu ognju ob 1/2 9. uri.

(Tukajšnje strokovne šole) bodo končale šolsko leto dné 13. t. m. Od 11. do 13. bodo razstavljena dela učenk.

(Pri občinski volitvi v Cirknici) je bil izvoljen županom g. Alojzij Pogačnik, trgovec v Cirknici; odborniki pa gg.: Josip Milavec, J. Žitnik in Fran Šerko, vsi v Cirknici; dalje Ivan Otoničar iz Begenj, Janez Petrovčič in Fran Premrov.

(V Kobaridu) jako marljivo deluje „ženska podružnica sv. Cirila in Metoda“. Rodoljubne gospe, žene, gospice in dekleta pridno donajajo svoje darove v blagi namen.

(„Rimski Katolik“) ima v V. zvezku nastopno vsebino: „Po katoliškem shodu.“ — „Slovenska akademija za ohranjenje krščanskega duha.“ — „Andrej Fekonja pa vera in narodnost.“ — „Z liberalci nikake zveze!“ — „Naše spoznanje v čutnem svetu in atomizem.“ — „Platonov dialog „Phaedo.“ — „Katoliški liberalizem.“: „El Liberalismo es pecado.“ — „O ljubezni v polemiki.“ — „Še enkrat: Slovenci, pazimo, s kom se bratimo!“ — „G. Ekertu v Pragi.“ — „Svetnik roda slovanskega — in slovanski brezverci.“ — „1789—1889. Živela prostost!“ — „O verski šoli.“ — „Pisma o vzgoji.“ — „Slovanskemu Svetu“: „Škofovska oblast in njene meje.“ — „Dvoja cerkev v cerkvi.“ — „Le v pravoslavji zveličanje!“ — Listek: „Iz dnevnika Stefana Hodulje.“ — „Indija Komandija.“ — Raznoterosti: „Italijanski list o Rusih.“ — „Slovan-jezuit venčan v Rimu.“ — „M. K. Sarbijeovski.“ — „Spoved Leona Taxila.“ — „Puškin na pragu večnosti.“

(Iz Rogatca) se poroča, da je dné 28. julija strela udarila v hišo Frančiške Karlin v Brezovici; hiša je zgorela z vsem pohištvo, Marija Karlin je bila mrtva.

Raznoterosti.

— Patentovane zoper vsako vreme trdne mineralne fasadne barve iz tovarne gospoda Ludovika Christa v Lincu ob/D. so najboljše in najtrajnejše pleskarsko sredstvo za poslopja; tak povlak postane vsled dežja še bolj trden, se ne kruši ter ne ovira oddušavanja sten (je tedaj jako priporočila vreden v zdravstvenem oziru). Takó pobarvane stene imajo elegantno zunanost. Z apne-

nimi barvami pobarvane stene se s časom od dežja izmijejo. Vestno izvršeni oljnato-barveni povlak se sicer nekaj časa ustavlja nezgodam slabega vremena, provzročuje pa, ker zapira luknjice zidovja, da se napravljajo sveži madeži po stanovanjih; če je pa oljnato-barveni povlak površen, navstanejo v kratkem mehurji, ki kmalu odpadejo in potem nikakor ne krasijo poslopja. Z mineralnimi, zoper vsako vreme trdnimi fasadnimi barvami napravljen povlak nima nobene napominanih hib, združuje pa v sebi vse prednosti ostalih povlakov ter se more tedaj takó v zdravstvenem kakor tudi gospodarskem oziru najtopleje priporočati.

— Budimpeštanski magistrat je za 169 000 gld. zavaroval budimpeštanske ognjegase. Vsak poveljnik bo dobil v slučaju, da ne bi mogel vsled kake nezgode več delati, 5000 gld., vsak ognjegasec po 1000 gld.; poleg tega pa tudi od mesta še miloščino. Tudi večina dalmatinskih požarnih bramb je na ta način zavarovana. To človekoljubno napravo priporočamo tudi vsem slovenskim požarnim brambam, ker stane premija za 1000 gld. na leto le nekaj čez eden goldinar.

Telegrami.

Dunaj, 2. avgusta. Cesarja Franca Josipa bo v Berlin spremljal nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, najstari sin cesarjevega brata, nadvojvode Karola Ludovika.

Trbovlje, 2. avgusta. Danes ponoči so zopet dve osobi zaprli. Okrajno glavarstvo je zaukazalo, da se zgrabita brata Podpečan, ker sta hujskala k silovistim, a jih ne morejo najti.

Hrastnik, 2. avgusta. Velik del delavcev tukaj v Trbovljah se je povrnil v stanovanja. Večina dela pri kmetih v okolici, da se more preživiti. Mnogi vstrajajo pri prvotnih zahtevah ter pravijo, da bodo sprejeli obračun in odpotovali v Ameriko.

Sibinj, 3. avgusta. Nadvojvoda Albreht se danes vdeležuje vojaških vaj ter bo zvečer čez Arad odpotoval.

Portsmouth, 3. avgusta. Po izkrcanju v Cowesu sta se cesar in princ Waleški odpeljala v grad Osborne, kjer so kraljica, člani kraljeve družine in Salisbury pozdravili cesarja. Kraljica ga je prisrčno poljubila, potem pa sta šla v grad, kjer je bil obed.

Washington, 2. avgusta. Državni dolg Združenih držav se je meseca julija zmanjšal za 1,017.311 dolarjev. V državni blagajnici je bilo koncem julija 634,723.023 dolarjev.

Poslano.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh!

Okrožniki za kruh s tem izrezljanim napisom, jako krasno opravljeni, se dobivajo najceneje v l. domači obrtniki kočevski v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4. (1)

Zahvala.

Vsem p. n. gospodom, ki so nas srebrnomošniške počastili brzojavnim ali pismenim potom ter se nas spominjali, zahvaljujem se prav toplo v imenu vseh.

V Leskovcu, 31. julija 1889.

Dr. J. Sterbenc,
dekan.

Umrli so:

30. julija. Jožef Černe, urarjev sin, 14 let, Vodnikove ulice 4, Serophulose.

1. avgusta. Stefanija Furlan, klučarjeva hči, 12 dni, Poljanski nasip 14, srčna hiba. — Ivan Brandner, umirovljen major, 64 let, Franca Jožefa cesta 9, Tabes. — Amalija Matotel, učenka, 10 let, Marije Terezije cesta 12, kostno unetje. — Ernestina Mrak, uradnikova hči, 12 let, Streliske ulice 8, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	735.7	15.9	brezv.			
2. u. pop.	736.8	28.0	jzapid		megla jasno	1.8
9. u. zveč.	736.5	21.2	"		del. jasno	dež
Srednja temperatura 21.7° za 1.9° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	85 " 05 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 80 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	907 " — "
Kreditne akcije	309 " 50 "
Francoski napoleond.	9 " 52 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 66 "
Nemške marke	58 " 50 "

Izvrsten, jako rabljiv
APARAT
 (velikost 13 x 18 cm.)
 za fotografa-amatêrja
 je na prodaj.
 Objektiv ima pariški „Darlott“.
 Kje? poizvé se v „Katoliški Tiskarni“.

Kavarna „Austria“
 (Café Schmidt)
 sv. Petra cesta šte. 34 v Ljubljani
 (poleg mesarskega mosta) (11)
 priporoča se sl. občinstvu z mesta in dežele
 v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom
 z vedno svežo kavo in drugimi okrepčujo-
 čimi pijačami ter ima na razpolago sloven-
 skih in nemških časopisov veliko število.

Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
 in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
 Ljubljana,
 za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
 v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
 znano rečno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupece so oljnate barve
 v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem
 lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
 nego vse te vrste v prodajalnah. (14)
 Cenike na zahtevanje.

50% prihranitev goriva (jamčeno).
 Izključno e. kr. privilegovane
lončene peči
 z združeno zračno kurjavo
 patent Lerch & Seidl,
 elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s
 slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših,
 priporoča najstarša in največja
 tovarna za peči in lončene izdelke
 na Kranjskem
Avgust Drelse
 v Ljubljani. (41—22)

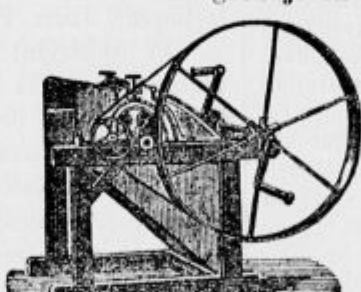
Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

!!! Novo! Novo! Novo!!!
 Najnovejša ročna mlatilnica
 na jermene brez zobčastih koles.

 Mlatilnice izvrstno s. stavljene, za ročno,
 vitalno, vodno in parno de-
 lovanje.
 Vitala, ležeča ali stoječa, stalna ali pre-
 važalna za 1—6 živinčet.
 Škoporeznice najnovejše in najizvrst-
 nejše 30 raznih vrst
 Stroji za ropkanje turšice, mlini za
 trgano moko, reporeznice.
 Stiskalnice za seno najnovejše
 sestave in izborne
 Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlini za sadje na državni
 razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 naj-
 večjimi odlikami.
 Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Bluntove patentne
 stiskalnice za zeleno pičo
 se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri
PH. MAYFARTH-u & Co., tovarne gospodarskih in vinarskih strojev,
 livarna in fužina na par (10—3)
 Dunaj II., Frankobrod o/M. in Berlin.
 Obširni katalogi na željo gratis in franko.
 Razprodajalci se vsprejmo. — Iščejo se sposobni zastopniki proti primerni proviziji.

FR. CASERMAN,
 izdelovalec obleke za gospode,
 Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice
 (nasproti čitalnici)
 se priporoča slavnemu občinstvu z mesta
 in dežele v
izdelovanje obleke
 po nanovejšem kroju
 po mogoče nizkih cenah; istotako svojo
 bogato zalogo raznovrstnega doma-
 čega in inozemskega blaga.
 Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izde-
 lovanje talarjev in razne obleke.
 Vzorci so franko na razpolago. (9)

Št. 10493. **Razpis natečaja.** (3—3)
 Za **II. mestni otroški vrt slovenski**, ki ga občina
 ljubljanska odpre s početkom prihodnjega šolskega leta, je popol-
 niti mesto
otroške vrtarice
 z letno plačo 400 goldinarjev.
 Prošnje za to (začasno) službo je s potrebnimi dokazili o
 sposobnosti za otroške vrtarice vložiti
 do 15. avgusta letos
 pri podpisanem magistratu.
Mestni magistrat ljubljanski,
 28. dan julija 1889.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!
 Stiskalnice in mlini za olive, } najnovejša sestava
 vinske in sadne stiskalnice, } v raznih velikostih.
 mlini za grozdje in sadje

 Mlatilnice, čistilnice in vitala stroji
 za ropkanje turšice, sejalniki, orala
 itd. itd. Sušilne priprave za sadje
 in sočivje.
 Škoporeznice v največji izbiri prodaja iz-
 vrstno izgotovljene in po tovarniških cenah
IG. HELLER, Dunaj,
 Praterstrasse 78
 Katalogi in vsako pojasnilo na zahte-
 vanje gratis in franko. (15)
 Razprodajalcem najugodnejši pogoji.
 Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

**Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne
 zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.**
 Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se
 peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To
 svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislini vodami, katere imajo navadno le
 prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in r. zkadi kakor se stekle-
 nica odmaši.

Radenska
 kislá voda po natriju in litiju najbogatejša
 preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim
 boleznim, protinu, kamenci v mehurju,
 dalje proti boleznim v želodcu,
 mokril, dolgotrajnem kataru
 dihal, zlatej žili
 in zlate-
 nici.
 Poskusi dr. Jev: Garroda, Biswanger, Cantanija,
 Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno
 moč pri sečnokislilih, usednih izločkih, iz česa
 se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.
 Kot okrepčujoča pijača
 z vinom ali sadnimi sokli in
 sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda
 v obče priljubljena.
 Kopališče
 Radensko.
 Kopanje v stalni in v
 jeklenici vpliva pose-
 bno pri: protinu, bo-
 leznih mokril, majo-
 krnosti, ženskih bo-
 leznih, slabostih itd.
 Stanovališča po
 ceni. Prospekt
 (brezplačno) od ravna-
 telstva:
 Kopališče Radenci
 blizu Ljutomeru.
 Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (35)

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(20) priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem
na mestnem trgu 10,
vsa vrtnarska orodja, kakor tudi
orodja za sadjerejo in obdelo-
vanje sadnih dreves, in sicer:
drevesna strgulja, škarje za go-
senice, ročna lopatica, drevesna
žaga, sadni trgač, dreves. škarje,
cepilnik, cepilnik za mladiče,
cepilni nož, vrtnarski nož in
drevesna ščetka. Orodja so vsa na
lepo popleskani leseni plošči
urejena in po prav nizki ceni.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje,
vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s **PICCO-
LIJEVO „ESENCO ZA ŽE-
LODEC“**, koja je tudi iz-
vrstno sredstvo proti glistam.
Pošilja jo izdelovatelj lekar-
nar **GABRIEL PICCOLI** v
Ljubljani (na Dunajski
cesti) proti poštnemu po-
vzetju.

Varstvena znamka.

Dobiva se pa razven pri
izdelovalcu lekarju **PICCO-
LI-ju „pri Angelu“** v Ljubljani
po 10 kr., tudi še pri le-
karju **Rizzioli-ju** v **Rudolfo-
vem** in skoraj po vseh le-
karnah na Primorskem, Tirol-
skem, Koroskem, Štajerskem
in v Dalmaciji in sicer po
15 kr. steklenica. (8)

Vinodražba.

310 hektolitrov

dobrega, čistega, novega in
starega

vina

bode se dné 17. avgusta t. l. ob
9. uri predpoludne v ležišni
kleti pet minut od železnične postaje
Polčane (Pöltsehah) potom **prosto-
voljne dražbe** proti vlogi 10% var-
ščine (vadija) in odvoze v teku štirih
mesecev oddalo.

Natančneje se izve v hotelu pri
gospodu **M. C. Mahoriču** v
Polčanah.

K dražbi uljudno vabi vinske kupce

(3-1)

VERBOVŠEK.

V obvarovanje zdravja nedvomno
nekaj novega

je uradno koncesijonovana, naravna, umetno
s prosto ogeljno kislino prirejena mineralna
kislá voda

kostrivniški kislí vrelec

(Römerbrunnen)

pri **Rogatecu.**

Z naravo in umetnostjo srečno spojena,
nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se na-
hajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislá voda,

katera je zdravjša in okusnejša kakor vse
takozvane sifon-kisle vode. (23-15)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah,
pri trgovcih ter jo neposredno pošilja oskrbnístvo rim-
skega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).

Vinko Čamerník,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice šte. 10,

bliznala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhov-
ščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo naj-
raznovrstnejših po najnovejših načrtih prav-
lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnih spomenikov,

se posebej opozarja na krasen, od kajnah-
talskega, kararskega in črnega marmorja
izgotovljen

spomenik,

katerega prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se
priporoča v vsakovrstna (6-1)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

so najboljša, najtrajnejša in najcenejša bar-
vena snov za poslopja, trdna zoper dež in
solnce, kažejo lepi in mirni svit finejšega pe-
ščenika in so luknjčaste, kar se ne more v
zdravstvenem oziru dosti preccniti. — Mnogo
cenejše od oljnatih barv.

Zaboječek na poskušnjo glđ. 160.

**Ceniki, prospekti in spričevala zastojnj
in franko.** (12-7)

fasadne barve

Ludovika Christa v Linču ob D.

Zastopnik za Kranjsko: F. P. VIDIC in drug.

Patentovane in zoper vsako vreme trajne

mineralne

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni
ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših **izborni-
skušeni**h domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jeve trdke
je pet, in sicer: Na Dunaji **Viktor pl. Trnkóczy**, V. Hunds-
thurmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); **dr. Oton pl. Trn-
kóczy**, III., Radeckypplatz 17. in **Julius pl. Trnkóczy**, VIII.,
Josefstädterstr. 30. V Građci (na Štajerskem) **Vendelin
pl. Trnkóczy**. V Ljubljani **Ubalđ pl. Trnkóczy**. P. n.
občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj
navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le na-
pravi: **Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.**

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče
ljudi zahvaliti za zdravje,
imajo izvršten vspeh pri
vseh boleznih v želodecu in
so neprekosljivo sredstvo
zoper: manjkanje slasti
pri jedi, slab želodec,
urak, vetrove, koliko, zla-
tenec, bljuvanje, glavoból,
krč v želodecu, bitje
sreca, zabasauje, gliste,
bolezni na vranici, na
jetrih in zoper zlato žilo.
1 steklenica velja 20 kr.,
1 tucat 2 gold., 5 tucatov
samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite
marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni
Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem
trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicnc),

je odločno najboljše zdravilo zoper
protin ter reumatizem, trganje po
udih, bolečine v križi ter živcih, ote-
klino, otrpnele ude in kite itd., malo
časa čee se rabi, pa mine popolnem
trganje, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „cvet zoper
trganje po dr. Maliču“ z zraven sto-
ječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat
4 gl. 50 kr.

Schuytmart.

Ce ni na steklenici zraven stoječega znamenja,
ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hri-
pavost, vratobol, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl.
56 kr., 1 tucat 5 glđ. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so
se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega
telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodecu,
jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden
zavoj s 6 škatljami 1 glđ. 5 kr. Razpošiljava se s pošto
najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh
bolezni h krav, konj in prašičev.

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.
Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr.,
5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 glđ.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za
konje, pomaga pri
pretégu žil, ote-
kanji kolen, kopit-
nih boleznih, otrp-
nenji v boku, v križi
itd., otekanji nog,
mehurjih na nogah,
izvinjenji, tišanji
od sedla in oprave,
pri sušeti itd. s kratka
pri vseh vnanjih bo-
lezni h in hlbah. Steklenica z rabilnim navodom vred
stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in
zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno
znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(43)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvrševanje vseh v

čevljarsko obrt

vstevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski mojster,

(11) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Služba

organista in cerkovnika v Stari Loki

je izpraznjena in se more koncem septembra t. l. nastopiti.

Prošnjiki za to službo oglašijo naj se pri cerkvenem predstojništvu v Stari Loki, p. Škofja Loka. (3-3)

Svojo bogato zalogo

raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster.
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,
v Tönniesovi hiši. (13)

C. kr. priv.

splošnja zavarovalnica v Trstu

(Assicurazioni Generali)

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zaklad družbe	gld.	38,360 849 10
Iz za ustanovitve je plačala družba škod za	"	217,257.994 75
Zavarovalno stanje v oddelku zavarovanj življenja dne 31. dec. 1888	"	110,813.920 80
Premijski listi in premije, ki se bodo v poznejših letih pobrale v oddelku zavarovanja zoper požar	"	23,202.774 10

Družba zavaruje

1. na človeško življenje v vseh mogočih sestavih;
2. zoper požare;

Občinam, cerkvam, samostanom in pobožnim ustanovam dovoljuje družba 20% odpust od normalne premije.

3. zoper škode vsled toče;
4. zoper škode vsled prevažanja na suhem in na vodi;
5. zoper razlom zračnih oken in zračni;
6. zoper telesne nevarnosti na račun prve avstrijske splošnje zavarovalne družbe zoper nevarnosti na Dunaji.

Zastopi zavodu na Gorenjskem in Dolenjskem so:

Glavni zastop v Ljubljani: Gradšča št. 4.
Bled: H. L. Wencel.
Borovnica: Franc Gregorša.
Domžale: H. L. Wencel.
Kamnik: Ivan Stelje in Benjamin Winkler.
Kočevje: Franc Schescharek.
Kranj: Franc Omersa.
Krško: Josip Arnschegg v Vidnu.
Novo mesto: Josip Gurič (le zoper točo).
Pibnica: Anton Lajojne.
Škofja Loka: Vincencij Jammar.
St. Jernej: Franc Novoselo.
Velike Lašice: Blaž Hudovernik.
Vrhnika: Josip Hammerschmidt. (6-5)

Prva in najstarejša allopatična in hom. eopatična lekarna na Kranjskem.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča se slav. občinstvu
vaja nastopno le nekaj svojih
vspehom rabljenih zdravil in

pri „Mariji Pomagaj“

Grečel-na

Mestni trg 11,

in preč. duhovščini, ter na-
izkušenih in vže z gotovim
specijalit, in sicer:

Ustna voda dr. Dutlosa pripravljena iz ameriških rastlin, jako aromatična, ohranjuje zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. Po tem takem je jedno najprvih in najizvrstnejših sredstev za ohranjanje zob in dlesna. 10—15 kapljic te vode vlije se v kozarec, kateri je do tretjine napolnjen z vodo, in s to mlečno tekočino naj se izpirajo usta zjutraj, pa bodo zobje po daljši rabi dobili bleščečo beloto, minula bode smradljiva sapa iz ust, osvežilo in okrepčalo se bode dlesno. — Cena večjemu flakonu 60 kr.

Voda za čiščenje obraza tudi voda za pege, gotovo in popolnem odstrani vsake nečistosti kože, kakor: pege, žoltine, ogree, rudeč obraz, grinte in druge nečistosti kože. Ohrani torej polt vedno belo, gladko, čisto in svežo: daje obrazu mladostno barvo in sicer s tem, da se od kože odluščijo neznatne luske, s čimer jej da beloto, nežnost in svežost. Navadno odpravi vsako nečistost polti po 15 do 20kratnej rabi. Rabi jo ravno tako lahko otroci in odrasčeni in se za neškodljivost jamči. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.

Zobni prašek beli, po dr. Heiderji, s proporejionalnim dodatkom salicilnokslega natrona, je jako priljubljen in se mnogo zahteva. Poleg tega imam vedno v zalogi rudeči, sivi in črni vegetabilni zobni prašek. — Škatljica velja 30 kr.

Zobna pasta, odontosmegma imenovana v porcelanastih škatljicah. Preskušena pasta za polituro in ohranjanje zob. — Škatlja 60 kr.

Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las, lasi naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon velja 30 kr.

Tinktura za kurja očesa za popolno odpravo kurjih oces, bradavice in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred velja 40 kr., 1/2 dvanajstice 2 gld.

Obliž za kurja očesa, obliž za turiste imenovan Luserjev 60 kr., ravno tak od mene narejen le 40 kr.

Razven navedenih zdravil dobivajo se v deželni lekarni tudi *medicinična mila*, *lepo dišeče pomade*, *lasna olja*, razni *pristni angleški in francoski parfumi*, *pariški prašek za dame* (bel in rudeč), *poudre de riz*, *kadilni papir*, *kadilne svečice*, *potpourri* itd. Dr. Bocharovo *aromatiško zemljiščno milo* in jako fino nevtrarno *glicerinsko milo* jako prijetnega duha, katero se nenavadno lahko zmili, močno péni, kožo ohrani mehko, kakor baržun, belo in elastično in je priporočati za zdravljenje in lepšanje kože, posebno pa, da se hkratu rabi z *obraz čistečo vodo*, imam vedno v zalogi.

Poleg tega imam vedno v zalogi razna obvezila, kakor kemično čisto raztolščeno vato, karbolno vato, šarpi, jodoform-gazé, gutta-percha-papir, Billrothov-batist itd.

Spoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

Zaloga zanesljivih tu- in inozemskih medicinsko-farmacetiških preparatov in specijalit.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(33)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampé itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

